

RECULL DE PREMSA

119. Objectius del reciclatge de residus sòlids urbans per al 2020

L'Agència de Residus de Catalunya atorga 2.000.000€ en ajuts a la recollida de la fracció orgànica

El servei de recollida de l'orgànica el presten actualment 783 municipis catalans, 180 dels quals ho fan a través del sistema porta a porta

Redacció 16/01/2019

Contenedor de matèria orgànica a Barcelona | Wikimedia Commons

L'Agència de Residus de Catalunya ha resolt atorgar dos milions d'euros en ajuts a ens locals i grans productors per a projectes de recollida selectiva de la fracció orgànica dels residus des d'una perspectiva d'economia circular. En total, 54 ens locals i tres grans productors han estat els destinataris de les subvencions. Pel que fa als ens locals, quatre pertanyen a l'Alt Pirineu i Aran, 15 a la demarcació de Barcelona, tres al Camp de Tarragona, 18 a la Catalunya Central, set a Girona i, set més, a Lleida. Els grans productors que han rebut l'ajut, després d'haver-lo sol·licitat, han estat el càmping La Ballena Alegre, el Parc Zoològic de Barcelona –Barcelona de Serveis Municipals– i Home Meal Replacement.

La majoria dels projectes estan adreçats a la millora de la recollida selectiva de la fracció orgànica dels residus municipals, al diagnòstic de l'estat de la recollida i a la realització de plans d'actuació, i a l'autocompostatge com a via de gestió exclusiva. El pressupost d'aquests ajuts prové majoritàriament del retorn dels cànon sobre la disposició del rebuig dels residus municipals. És a dir, del gravamen que paguen els municipis per la quantitat de fracció resta –la no separada selectivament– que envien als abocadors o a incinerar. L'any 2018, el cànon ha estat de 17,8 euros per tona destinada als dipòsits controlats i de 35,6 euros per tona de residus destinats a la valorització energètica.

La recollida 'porta a porta' ja funciona en alguns municipis | INFOANOIA.CAT

Gràcies a aquest impost ecològic, s'incentiva un comportament més respectuós amb el medi ambient –el foment de la separació– i es poden impulsar mesures de minimització i de valorització material dels residus. En aquesta convocatòria, es premia els ens locals que han engegat actuacions per afavorir un millor tractament i recollida de la fracció orgànica dels residus municipals. El servei de recollida de l'orgànica el presten actualment 783 municipis catalans, 180 dels quals ho fan a través del sistema porta a porta.

Planta de compostatge i biometanització | CCVO

La matèria orgànica, amb el 37% en pes, és la fracció més important dels residus municipals. La que recollim selectivament representa actualment el 34,9% del total dels residus orgànics que produïm i un 13% del total dels residus municipals generats. Les darreres dades disponibles, corresponents a l'any 2017, indiquen que la recollida selectiva bruta de la matèria orgànica va ser de 379.000 tones – un 2% superior al 2016–, tot i que

està força estancada des de 2012. L'objectiu és que l'any 2020 el 60% en pes dels residus orgànics es pugui valoritzar.

L'orgànica està constituïda fonamentalment per restes de menjar i residus vegetals de petites dimensions que es poden recollir selectivament i són susceptibles de degradar-se biològicament per transformar-se en recursos, tant materials –compost– com energètics –biogàs–. Una gestió apropiada d'aquesta fracció contribueix a la millora de múltiples reptes ambientals –aprofitament de recursos, protecció del sòl, lluita contra el canvi climàtic, generació de llocs de treball en el sector ambiental, i impuls de l'economia circular.

Informació publicada al digital El Món. Dimecres, 16 de gener del 2019.

L'oportunitat del porta a porta

Josep Maria Tost - Director de l'Agència de Residus de Catalunya

3 gener 2019

Veïns recollint els cubells per al porta a porta a Santpedor. EL PUNT AVUI.

Definitivament la recollida selectiva porta a porta s'ha fet un lloc a Catalunya. Enguany fa justament 18 anys que tres municipis catalans van implantar la recollida porta a porta per primera vegada al nostre país. Així, l'any 2000, seguint l'exemple de molts municipis italians, Tiana, Tona i Riudecanyes van fer aquest pas, conscients de l'enorme repte que suposava aquesta decisió.

És de justícia posar en relleu el paper actiu que ha tingut l'Associació de Municipis Catalans per a la Recollida Porta a Porta al llarg d'aquests 18 anys en la difusió i expansió del sistema.

Aquest any 2018 s'ha produït a Catalunya el major increment, fins ara mai vist, del nombre de municipis que han implantat aquest sistema. Un total de 62 localitats s'han incorporat a la llista de municipis del porta a porta i, en concret, només en aquest darrer trimestre de l'any han estat 42 els municipis que han optat per aquest sistema. Actualment, doncs, més de 370.000 habitants a Catalunya tenen aquest servei.

Particularment aquest any hi ha tres comarques que han adoptat el model de recollida porta a porta. Han estat el Segrià, 22 municipis de la qual s'han sumat al porta a porta; el Berguedà, amb 12, entre els quals hi ha Berga, i l'Anoia, amb 10. Les dades

que es tenen de la implantació són realment d'èxit, amb índexs de recollida al voltant del 80%, quan, en molts casos, en aquests municipis els índexs eren del 30%.

Aquests resultats estan en consonància amb els objectius de reciclatge que ha establert la Comissió Europea per als propers anys: 50% de reciclatge el 2020, 55% el 2025 i així fins al 2035, en què es demana arribar al 65% de reciclatge.

Són molts els municipis i les comarques del país que, fruit de la creixent pressió de fiscalitat ambiental que s'exerceix sobre abocadors i incineradores i d'una major coherència i consciència ambiental, porten temps –alguns fins i tot anys– estudiant les alternatives, planificant el canvi i treballant en la contractació de serveis i subministraments per poder fer efectiva la implantació de la recollida porta a porta abans d'acabar el 2018.

Tot just ara que acaba de finalitzar l'any 2018, just en aquest any que s'ha arribat a la majoria d'edat del sistema, Catalunya ja compta amb 200 municipis porta a porta. Em consta que hi ha, pel cap baix, més de 100 municipis més que estan estudiant la possibilitat d'implantar-la el 2019.

També convé parar atenció a la determinació gens simbòlica de ciutats importants com ara Girona, Barcelona i Lleida d'haver portat a terme la implantació porta a porta aquest 2018 en alguns barris o zones concretes de la ciutat, per cert amb resultats molt encoratjadors.

Pel que fa a resultats, després d'haver implantat el sistema, s'assoleix pel cap baix el 70% de recollida selectiva i n'hi ha que arriben fins i tot al voltant del 85-90%. Aquests bons resultats globals s'expliquen fonamentalment pels espectaculars creixements de captació dels residus orgànics però també, encara que en menor grau, de paper/cartró, vidre i envasos.

Així mateix, les qualitats que presenten els residus recollits porta a porta són excepcionalment bones si les comparem amb valors que presenten la resta de sistemes. La circularitat dels recursos i el tancament dels cicles de l'economia circular només serà possible si es garanteix l'alta qualitat dels materials que es volen reciclar.

Després de viure i conèixer en primera persona bona part de les implantacions de recollida porta a porta al nostre país, crec que estic en condicions d'afirmar que la majoria d'experiències superen amb escreix el repte i constaten l'assoliment dels objectius plantejats, així com l'enorme grau d'aprovació i satisfacció dels ciutadans vers el nou sistema.

És per tot això que considero que la recollida porta a porta, que ja està força consolidada a bona part del país, representa encara una oportunitat de millora de servei, ambiental i econòmica per a molts territoris del país, i confio que en els propers anys, fruit de l'encariment dels cànon d'abocador i incineradora, de l'alt nivell d'exigència que planteja Europa amb objectius molt més ambiciosos i d'un major grau de consciència ambiental, es produirà una important expansió de la recollida porta a porta a Catalunya.

Article d'opinió publicat al diari El Punt Avui. Dijous, 3 de gener del 2019.

Els municipis hauran d'assumir les multes de la UE pel reciclatge

Europa imposa un índex del 50% per al 2020 però Catalunya encara està en el 39,9%

L'Estat ja ha advertit que les competències són de les comunitats, que les tenen traspasades als municipis

L'ARC advoca per anar cap a una taxa que castigui a qui més brossa generi i augmentar el cànon de dipòsit per "pressionar" els ens locals

Joan Rueda - Barcelona - 3 gener 2019

Els municipis hauran d'assumir les multes de la UE pel reciclatge. Arxiu.

L'any 2020 tots els municipis hauran de reciclar el 50% dels residus que produeixen, ja que entrarà en vigor una normativa europea que es va aprovar el llunyà 2008 i que el govern espanyol va incorporar a la normativa estatal el 2011. La directiva europea obliga els estats i, per tant, el seu incompliment suposarà multes milionàries per als estats que la compleixin. L'Estat espanyol ja ha fet saber a les comunitats autònomes que les competències han estat transferides i que, per tant, en seran les responsables. I a Catalunya? El director de l'Agència de Residus de Catalunya (ARC), Josep Maria Tost, és clar: "Al final, hauran de pagar els ajuntaments." Tost es refereix al fet que, segons la llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local, els municipis tenen competències en la gestió i el tractament dels residus. "Nosaltres incidim a través de la llei de residus sobre els ajuntaments, però sobre els ciutadans només podem fer, com fem, campanyes de conscienciació", assegura Tost.

Però hi haurà multes o Catalunya assolirà el reciclatge del 50% (els experts asseguren que s'ha d'arribar al 60% perquè el reciclatge net quedi en el 50%)? L'any 2016, el reciclatge a l'Estat se situava, segons l'Eurostat, en el 33,3%, mentre que la mitjana europea era del 45%, amb països com Alemanya que ja arribaven al 66% i amb molts altres, com ara Àustria, Bèlgica i Holanda, per sobre d'aquest 50%. A Catalunya, la mitjana està per sobre de l'espanyola, però queda encara lluny d'aquest 50%, sent del 39,92%. I aquest 50% és un primer objectiu, ja que la normativa marca que el reciclatge ha d'arribar al 55% l'any 2025, al 60% el 2030 i al 65% el 2035. L'anàlisi de les dades –vegeu el gràfic– indica que hi ha poblacions que estan molt i molt allunyades dels objectius, com ara Creixell, al Tarragonès, o Pedret i Marzà, a l'Alt Empordà, però el cert és que les dades de l'ARC indiquen que la situació és negativa en una part important dels municipis catalans. Tost ho té clar: "En aquests anys ha mancat voluntat política; la brossa desapareix dels carrers a les nits i, per tant, els ajuntaments tenen la sensació que no és un problema."

El director de l'agència recorda que l'any 2011, quan ja era conegut aquest llindar de reciclatge per al 2020, el departament que llavors dirigia Lluís Recoder va decidir incrementar el cànon que els municipis pagaven per abocar els residus, "és a dir, tocar la fiscalitat, com feia tot Europa, per fer reaccionar els municipis". L'efecte va ser limitat els primers anys –de fet, l'índex de reciclatge està estancat al voltant del 40% des de llavors–, però s'ha notat un increment de les mesures per fomentar-lo des que el cànon, que llavors estava en 10 euros per tona, ha superat els 30. Aquest any 2019 els municipis ja pagaran 40 euros per tona i el 2020 arribaran als 47, una xifra que, segons l'opinió de Tost, "ja hauria de motivar tot i estar lluny dels fins a 200 que es paguen a Europa". De tota manera, tal com recull l'acord, renovat també per al 2019, entre l'ARC, la Federació de Municipis de Catalunya, l'Associació Catalana de Municipis i l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB), una gran part del cànon –el 96%– retorna als municipis "pel tractament de la fracció orgànica recollida selectivament, per la valorització d'altres fraccions de residus i per la promoció de campanyes de sensibilització".

Sigui com sigui, el 2018 van ser molts els consells comarcals o ajuntaments que van iniciar projectes per a la millora de la recollida selectiva. Un exemple va ser la mateixa AMB, que cap a l'estiu va posar en marxa una línia d'ajuts perquè cada ajuntament iniciés, de manera individualitzada, les fórmules adequades per millorar els índexs de reciclatge. El mes de novembre mateix, l'AMB ja feia una

previsió en què estimava en un 13% l'increment de la recollida selectiva. L'AMB, doncs, preveia passar de l'estancament entorn del 33% registrat des d'inicis de la dècada, a superar el nivell del 35% el 2018, tot i quedar encara lluny del 50%.

Una nova llei, a tocar

Tost també defensa aquest escenari: "La individualització de la gestió en cada ajuntament fins a arribar, gràcies al suport de la intel·ligència artificial, al pagament per generació, és a dir, que els ciutadans tinguin una taxa separada dependent de les deixalles que generin." El director considera fonamental que, un cop passades les properes eleccions municipals, "per evitar la lluita política en aquest tema tan sensible", els nous consistoris "facin els deures i elaborin plans de gestió municipals dels residus en què apostin per un sistema o un altre o una combinació de cada un".

En aquest sentit, Tost admet que en els darrers mesos hi ha hagut un boom de municipis que han iniciat el sistema del porta a porta. "Actualment s'ha d'admetre que és el més eficient, el que ens està donant creixements més importants i, sobretot, millores qualitativament", reflexiona. De fet, alguns dels municipis que l'han implantat recentment han passat del 25 al 80% de recollida selectiva.

La Generalitat treballa ja en la nova llei de residus, una normativa que, entre altres aspectes, preveu l'obligació que els municipis cobrin diferenciadament la taxa dels residus i no emmascarada com ara amb l'IBI o l'aigua, una taxa més justa que penalitzi qui més contamina, mantenir l'augment de 5 euros per tona i any a partir del 2020 i un pla específic per a les ciutats de més de 50.000 habitants. També s'estudia la possibilitat de fer públic què paga cada ajuntament de cànon perquè se sàpiga qui fa els deures i qui no.

La maquinària europea és lenta, però quan s'engega no s'atura, i les multes arribaran

Durant aquests anys ha mancat voluntat política; no pot ser que alguns encara tinguin els contenidors de fa vint anys

Josep Maria Tost

Director de l'Agència de Residus de Catalunya

Grup de treball metropolità

L'Agència de Residus de Catalunya i l'Àrea Metropolitana de Barcelona constituïran aquest mes de gener un grup de treball amb l'objectiu d'estudiar quina és la millor tecnologia per aconseguir un doble objectiu: millorar les xifres de reciclatge i caminar cap a una taxa més justa. En el grup hi haurà tots els municipis metropolitans però també els més grans d'arreu de Catalunya.

Informació publicada al diari El Punt Avui. Dijous, 3 de gener del 2019.

Berga es converteix en la ciutat més gran de Catalunya que aposta pel porta a porta

Es preveu que la recollida selectiva arribi al 80% a la capital berguedana

ACN Berga 05/11/2018

Una de les principals artèries de Berga, on han aparegut amb bosses de brossa de rebuig / LAURA BUSQUETS / ACN

Berga és des d'aquest dilluns el municipi més gran de Catalunya que ha apostat pel sistema de recollida selectiva de residus porta a porta. Si bé els nivells de recollida selectiva a Berga fins ara eren relativament baixos i per sota la mitjana catalana, al voltant del 30%, amb el nou sistema la xifra podria arribar al 80%. Segons l'Agència de Residus de Catalunya (ARC), amb dades del juliol d'aquest any, 158 municipis catalans fan el porta a porta i es preveu que abans d'acabar l'any ja s'arribaria als 200.

De fet, el mètode s'ha posat en marxa a nou municipis del Berguedà durant l'octubre: Bagà, La Pobla de Lillet, Guardiola de

Berguedà, Sant Julià de Cerdanyola, Cerca, Olvan, Casserres, Puig-reig i Gironella. El president del Consell Comarcal, Josep Lara, ha destacat la determinació dels diferents partits polítics de la comarca per tirar endavant un projecte comú que "beneficia" tot el territori. Sense el consens entre les diferents formacions, ha admès el president, hagués estat molt més complicat tirar endavant la implantació del nou sistema de recollida porta a porta.

Lara, que ha dit que el nou mètode "ha vingut per quedar-se", ha afirmat que "amb la lliçó apresada" després d'alguns errors en les primeres implementacions, ara s'han intensificat molt notablement les campanyes informatives i també les reunions amb els veïns per explicar com funciona el sistema.

El president del consell comarcal també ha lamentat algunes mostres d'incivisme, amb bosses plenes de rebuig al costat de les papereres del carrer. En aquest sentit, el regidor de l'Ajuntament Francesc Ribera ha afirmat que "enfrontar-se als canvis sempre costa" i ho ha comparat amb la prohibició de fumar: "En un temps la gent es preguntarà com no s'havia fet abans".

Els beneficis immediats que tindrà el nou sistema també passen per reduir la quantitat de residus que acaben a l'abocador, "ja de per sí força col·lapsat". Amb les noves normatives, ha destacat el regidor, "barrejant la brossa i abocant-la a l'abocador no només perjudicaria el medi ambient, sinó també el rebut sortiria molt més car".

Informació publicada al diari ARA. Dilluns, 5 de novembre del 2018.

La TMTR es reformula: qui més contamina, més paga

Es paga dins del rebut de l'aigua, i, tot i ser força desconeguda per a la població, té un paper important ja que cobreix gran part de la prestació del servei de tractament de residus procedents dels domicilis i dels comerços

Redacció - barcelona - 19 novembre 2018

La TMTR es reformula: qui més contamina, més paga. Arxiu.

La Taxa Metropolitana de Tractament de Residus (TMTR), que gestiona l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB), serveix per cobrir bona part de les despeses que comporta la gestió sostenible dels residus municipals.

Què és la TMTR?

Eloi Badia, vicepresident de Medi Ambient de l'AMB, recorda que la TMTR cobreix la prestació del servei de tractament de residus generats als domicilis particulars i comerços de l'àrea metropolitana. "Els més de 400 kg d'escombraries que generem cada un de nosaltres a l'any requereixen una potent estructura per gestionar-los eficientment, obtenir recursos a través del reciclatge i reduir els impactes ambientals; per això es requereix un gran nombre de persones, recursos i equipaments." El 2017, la ciutadania metropolitana va generar 447 kg de residus per persona; un total

d'1,4 milions de tones, amb un cost de gestió de 153 milions d'euros. La infraestructura que gestiona l'AMB permet donar tractament al gairebé milió i mig de tones de residus que es produeixen anualment convertint la matèria orgànica en energia i fertilitzant, o reciclant materials com els residus de metall, plàstic, paper / cartró i vidre.

Com es paga?

L'import de la TMTR se suma a la factura de l'aigua en els 36 municipis de l'àrea metropolitana, però és, encara, desconegut per una part important de la ciutadania. Els imports que paguen els contribuents varien en funció de l'índex de recollida selectiva de cada municipi. Els municipis que tenen millors nivells de recollida selectiva poden arribar a pagar entre 20 i 30 euros anuals per llar, mentre que els que tenen pitjors nivells superen els 60 euros per llar. Actualment, la mitjana a l'àrea metropolitana se situa en el 34%, i de cara al 2020 la UE exigeix arribar a la xifra del 50% de reciclatge sobre els residus generats.

La taxa, que es paga de forma fraccionada, la paguen tant els domicilis particulars com les activitats econòmiques, amb barems de càlcul diferents.

Actualment, dins de la metròpoli, 1.200.000 domicilis i 150.000 activitats econòmiques del territori paguen la TMTR al rebut de l'aigua.

Una pregunta freqüent de la ciutadania és: "Si ja estic pagant una taxa per la recollida de les escombraries, no és suficient? Per què he de separar els residus en origen?"

La resposta és que el tractament de residus de diferents fraccions barrejades resulta molt més car que el dels residus correctament separats. D'altra banda, els imports recaptats només fan front a una part dels costos totals que té la gestió dels residus. Concretament, la TMTR cobreix aproximadament el 85% d'aquest import.

Si milloren els nivells de recollida selectiva, a més, se simplifica la tasca que es porta a terme a les instal·lacions de tractament i els productes que se n'obtenen (com ara el compost, a partir de la matèria orgànica) són d'una qualitat molt superior, i tenen més usos posteriors.

El tractament dels residus, a càrrec de l'AMB i finançat, en part, per la TMTR, inclou un llarg procés de selecció mecànica o manual dels residus, gestió per reciclar-los o compostar-los o, si no és possible, la seva compactació i emmagatzematge segur.

Són processos industrials que impliquen tècnics i instal·lacions específiques. Però també que reconverteixen els materials de rebuig en nous productes útils, energia elèctrica o fertilitzant. De manera que són crucials per minimitzar l'impacte dels residus que generem. I això és important, per a la nostra ciutat i el nostre planeta.

En els propers anys es preveu que els municipis metropolitans desplegaran sistemes de recollida de residus més individualitzats, de manera que es podrà ajustar la TMTR no als nivells de recollida selectiva de cada municipi sinó a la participació individual.

D'aquesta manera els ciutadans que més participin a la recollida selectiva pagaran menys que els que no separen els residus.

1.697 milions d'euros. És el pressupost per al 2018, que augmenta un 11% (172 milions) respecte de l'any anterior.

1.000 milions d'euros. És la part del pressupost que es destina a finançar el transport públic, en totes les seves formes.

684 milions d'euros. És el pressupost que gestiona directament la institució i que ha augmentat un 3,9%.

160 milions d'euros. És la partida pressupostària que es destina a la gestió de la recollida i tractament de residus.

Informació publicada al diari El Punt Avui. Dilluns, 19 de novembre del 2018.

Pressió sobre les grans ciutats per arribar als objectius de reciclatge

La recollida selectiva creix i arriba al 40% el 2017, a deu punts encara del que vol la UE

ELENA FREIXA Barcelona 30/07/2018

Acumulació d'escombraries en uns contenidors a Barcelona. La producció de deixalles a l'Estat supera la mitjana europea / P. TORDERA

La corba del reciclatge a Catalunya augmenta lentament però de manera sostinguda. La recollida selectiva de residus que fan els ajuntaments ha crescut un 7% durant el 2017 –el salt més important dels últims cinc anys– i ja suposa el 40% dels residus totals que es calcula que es generen al país. Un cop extret el material que ha anat a parar al contenidor que no tocava, però, la taxa de reciclatge neta és del 32%, lluny en tots dos casos de l'objectiu del 50% que Europa ha marcat per al 2020. És per això que l'Agència Catalana de Residus (ACR) es

proposa que la futura llei de residus introdueixi canvis que accelerin les quotes actuals. També es fixa un objectiu clar: aconseguir que les grans ciutats facin polítiques perquè les seves quotes de reciclatge creixin amb més força perquè són essencials per assolir les fites que marca Europa per als pròxims anys.

Els grans nuclis de població a Catalunya estan estancats en taxes de reciclatge d'entre el 20% i el 30%, clarament per sota de la mitjana catalana, va recordar ahir el director de l'ACR, Josep Maria Tost. Per contra, moltes poblacions més petites ja superen de llarg el 60% de recollida selectiva, va insistir.

A Barcelona la taxa es va situar l'any passat en el 35,47%, segons el balanç anual presentat ahir per la Generalitat. Els resultats són millors que els de Tarragona, que està en el 30,83%, i que el de la ciutat de Lleida, on malgrat l'augment "important" de l'últim any la taxa és del 31,37%, va dir Tost ahir. En canvi, entre les capitals de demarcació, Girona despunta, amb un 49% de recollida selectiva, a tocar de l'objectiu que Brussel·les vol per a d'aquí dos anys. "És l'hora de les grans ciutats, que han estat massa relaxades fins ara", va dir el director de l'Agència Catalana de Residus, que va instar els governs municipals a fer polítiques i accions més decidides en aquest àmbit recordant que la UE ja ha amenaçat amb multes si no hi ha avenços quan vencin els diferents terminis que ha establert i que comencen el 2020. Malgrat tot, Tost va donar per fet que per coordinar actuacions més contundents amb els municipis caldrà esperar que passin les eleccions municipals de la primavera de l'any que ve. "Les escombraries són un focus de tensió política als ajuntaments i molts ho voldran aprofitar", va dir Tost, que també és alcalde de Riudecanyes.

Pagar menys si recicles

En l'àmbit català, al setembre començarà a discutir-se el que ha de ser el futur marc en matèria de gestió de residus i reciclatge: una nova llei que planteja canvis com per exemple el de la taxa d'escombraries per facilitar que els municipis puguin personalitzar-la molt més. Una reducció de la taxa pot ser un incentiu perquè el ciutadà recicli més i millor, segons el director de l'Agència Catalana de Residus, que ahir va constatar que les successives campanyes dels últims anys per sensibilitzar en la necessitat de separar bé la brossa han sigut insuficients per accelerar els resultats. "El voluntarisme ambiental té un sostre, i ho hem comprovat; ara cal buscar una motivació econòmica", va concloure. De fet, l'augment de dos punts percentuals fins al 40% el 2017 arriba després de tres anys en què la millora de la separació es comptava per dècimes o mig punt percentual com a molt.

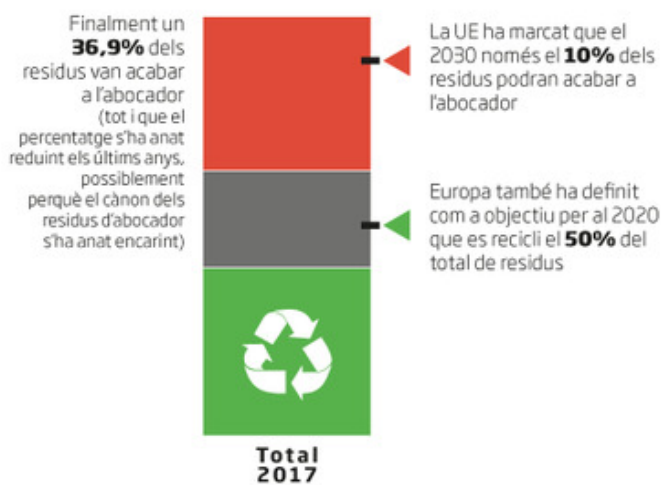
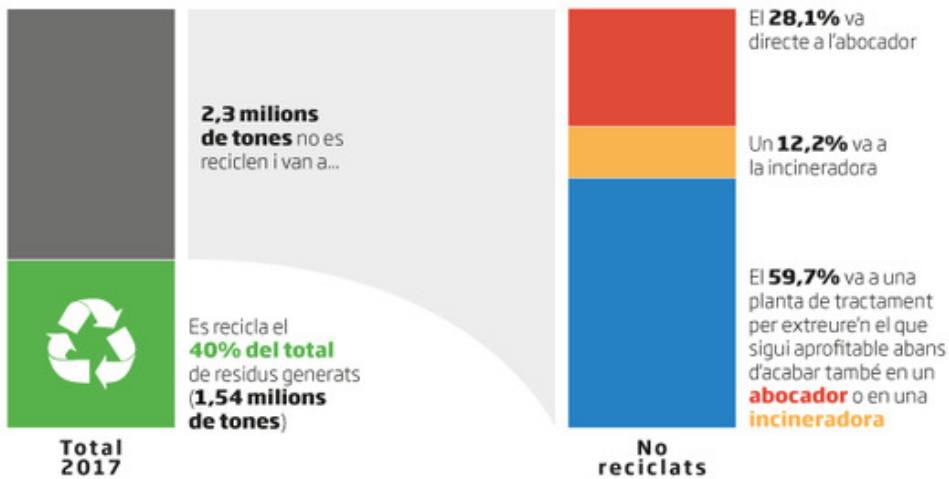
Per impulsar la nova estratègia per convèncer els ciutadans, cal acabar primer de tot amb "l'anonimat dels residus", va resumir Tost. És el que han començat a fer a poc a poc els municipis que han posat en marxa els primers sistemes de recollida alternatius –com ara el porta a porta–, però sobretot que ja estan posant en pràctica sistemes d'identificació de les escombraries a través de bosses amb xips i contenidors intel·ligents que només s'obren amb una targeta que identifica cada llar, per exemple. Tot un canvi tecnològic.

Tost pronostica que la col·laboració amb els municipis des de la Generalitat creixerà per facilitar aquest tipus d'instruments i evolucionar cap a sistemes més eficients. El porta a porta, calcula Tost, ja és una realitat en més de 150 ajuntaments, i a finals d'any la xifra fregarà els 200, segons les previsions del departament de Territori i Sostenibilitat.

L'orgànica, el repte urgent

El balanç del 2017 mostra que el punt més feble del reciclatge a Catalunya és la fracció de brossa orgànica: només es recupera a través del contenidor marró un 30% d'aquests residus. La generació de residus per càpita a Catalunya és d'1,4 quilograms per habitant i dia –una xifra que ha anat creixent amb la recuperació econòmica i, per tant, del consum– i una tercera part d'aquestes escombraries són matèria orgànica. Malgrat tot, l'últim any ha sigut la fracció el tipus de recollida que ha crescut més lentament –un 2%– i les administracions s'han marcat l'objectiu de millorar-ne els resultats.

LA RECOLLIDA SELECTIVA A CATALUNYA

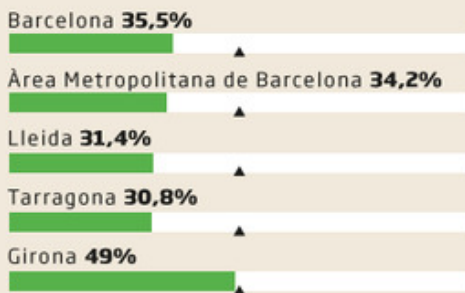
Pel que fa al paper i el cartró, els nivells de recollida freguen el 70%. Malgrat tot, la Generalitat alerta que continua el fenomen del "buidatge" dels contenidors blaus i la sostracció també del que molts comerços deixen a les portes perquè s'ho enduguin els serveis de neteja municipals. Sense aquestes desaparicions de cartró, segons Tost, la taxa global de recollida selectiva hauria escalat dos punts més, fins al 42%, va dir Tost.

La separació d'envasos al contenidor groc, en canvi, està "estabilitzada" en un 40% de recuperació, segons l'ACR. Tot i això, és el contenidor amb més percentatge d'impropis, és a dir, elements que no hi haurien d'haver anat a parar i que representen un 30% del total. El vidre recuperat a través del contenidor verd va ser un 63%.

L'abocador va ser la destinació final d'un 36,9% de tota la brossa recollida als municipis catalans. El percentatge ha disminuït tres punts en un any fruit de l'encariment del cànon que han de pagar els ajuntaments. Un 28% de la brossa que va al contenidor gris entra directa a l'abocador, mentre que un 12% acaba incinerada. La resta, un 60% del que es llença al contenidor gris, va a plantes de triatge i separació abans que se n'acabi descartant bona part i també es porti a aquestes dues instal·lacions (un 57,4% a dipòsit i un 42,6% a incineració). La UE, però, ja ha marcat límits als abocadors i ha dit que el 2030 només el 10% dels residus podran acabar en aquests indrets. Pel que fa a la incineració, la normativa europea no ha sigut tan concreta ni ha marcat objectius per als pròxims anys.

LES GRANS CIUTATS PER DARRERE

Percentatge de residus reciclats

LES COMPLIDORES

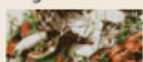
Comarques que ja superen l'objectiu europeu del 50%

Osona
Terra Alta
Pallars Sobirà
Moianès
Segarra
Montsià
Priorat
Conca de Barberà
Alt Urgell

CREIXEN TOTES LES FRACCIONS EN L'ÚLTIM ANY

Percentatge reciclat i variació respecte l'any anterior (segons les tones recollides sobre les que es calcula que es generen)

Orgànica **30% (+2%)**

Se'n reciclen 385.786 tones; la Generalitat vol insistir especialment a millorar aquesta fracció

Vidre **63% (+10%)**

Se'n reciclen 182.760 tones

Envasos **40% (+4,7%)**

Se'n reciclen 145.773 tones. És el contenidor amb més percentatge d'impropis (material que no hi hauria d'anar), un 30% del total

Paper i cartró **70% (+12%)**

Se'n reciclen 296.067 tones. Les substraccions ascendeixen a més de 166.500 tones, que si no desapareguessin farien pujar la recollida selectiva total a Catalunya un 2%

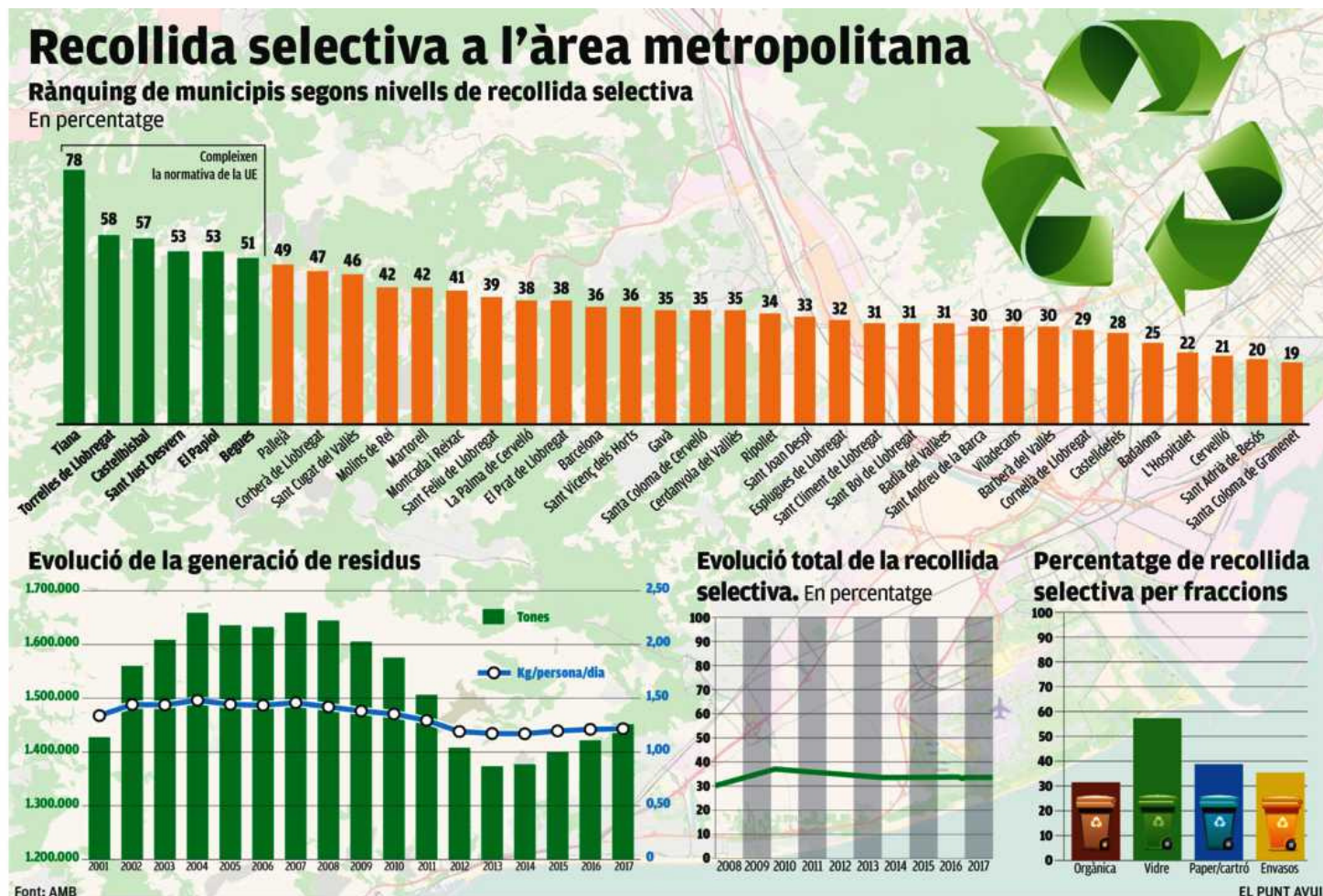
Font: Generalitat de Catalunya / Gràfic: Eduard Forroll

Reciclar o pagar

Una directiva de la Unió Europea obliga els municipis a reciclar el 50% dels seus residus l'any 2020

Molts tenen els deures per fer i l'AMB subvenciona programes per millorar aquestes dades

Joan Rueda - Barcelona - 11 juny 2018

Reciclar o pagar Arxiu.

Al relotge del temps tant li fa si les administracions han fet la feina o no i tant li fa si els ciutadans han pres consciència o no. Avança i arriba als terminis fixats. L'any 2020 els municipis europeus hauran de reciclar el 50% dels residus que produeixen. Aquesta normativa europea es va aprovar el llunyà 2008 i el govern espanyol la va incorporar a la normativa estatal el 2011. Els objectius eren molt lluny. Set anys després, pel que fa a l'Estat, la situació és prou semblant. L'any 2016, el reciclatge a l'Estat se situava, segons l'Eurostat, en el 33,3% mentre que la mitjana europea era del 45%, amb països, com Alemanya, que ja eren al 66%, però amb molts altres, com Àustria, Bèlgica o Holanda, per sobre d'aquest 50%. A Catalunya, la mitjana està per sobre de l'espanyola però queda encara lluny d'aquest 50%, el 38,61%. I aquest 50% és un primer objectiu, ja que la normativa marca que el reciclatge ha d'arribar al 55% l'any 2025, al 60% el 2030 i al 65% el 2035.

L'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB) ha fet públiques les dades del 2017 aquests dies. La mitjana és del 33,71% i actualment només sis municipis metropolitans, Begues, Castellbisbal, el Papiol, Sant Just Desvern, Tiana i Torrelles de Llobregat, compleixen l'objectiu europeu del 2020. Amb les dades del 2017, n'hi ha sis més que s'hi estan aproximant, amb percentatges de recollida selectiva que superen el 40%: Corbera de Llobregat, Molins de Rei, Montcada i Reixac, Montgat, Pallejà i Sant Cugat del Vallès. Les dades també indiquen que hi ha municipis metropolitans que haurien de duplicar la seva taxa en només dos anys per arribar al límit que marca Europa. Entre aquests, destaquen Badalona, l'Hospitalet, Cornellà, Sant Adrià de Besòs i Santa Coloma de Gramenet, tots ells a la cua del reciclatge dels seus residus.

Davant d'aquesta situació i l'evidència que el reciclatge s'havia estancat en els darrers anys, l'AMB va posar en marxa, a principis d'any, una línia d'ajuts per facilitar mesures destinades a millorar la recollida selectiva. La iniciativa estava dotada amb quatre milions d'euros i els municipis van presentar una vintena de projectes que ara estan en fase d'implementació. Entre els projectes n'hi ha, per exemple, que aprofundeixen en el contenidor intel·ligent (gestionat amb targeta), com al Papiol o Sant Just Desvern; municipis que, com ha fet Barcelona a Sarrià, posen en marxa proves pilot de recollida porta a porta, com Gavà, Sant Cugat del Vallès i Sant Boi de Llobregat, o projectes específics per millorar les recollides comercials, com és el cas de Castelldefels.

Pagament per generació

El vicepresident de Medi Ambient de l'AMB, Eloi Badia, defensa que "el format clàssic del contenidor al carrer era un sostre de vidre per a la recollida selectiva" i que, després de valorar-ho amb diferents trobades amb els ajuntaments, s'ha apostat per la línia de la individualització, és a dir, que cada municipi cerqui la millor manera d'augmentar les seves dades. Badia va més enllà i assegura que aquesta individualització ha d'acabar portant, naturalment, cap al pagament per generació i, per tant, "cap al benefici fiscal i que pagui més qui més residus produeix". El vicepresident de l'AMB es mostra convençut que aquest 2018 serà un punt d'inflexió i que veurem "un salt important en les dades totals de recollida". "Els projectes que hem finançat i que s'han posat en marxa en els diferents municipis començaran a donar resultats mesurables."

Les dades catalanes de reciclatge mostren clarament que el conjunt del país tampoc s'escaparà d'haver de fer un gran esforç si es volen complir els objectius que marca Europa per a aquest 2020. Catalunya recicla, amb dades en aquest cas del 2016, un 38,61%, però hi ha demarcacions, com Lleida, que no arriba al 30%. D'altres, al contrari, duen millor els deures: la Catalunya Central és ja al 43,60% i les Terres de l'Ebre, al 45,77%. Pel que fa als municipis, i segons les dades de l'Agència Catalana de Residus, les diferències són espectaculars. Mentre que hi ha municipis, com Artés, al Bages, o Sant Antoni de Vilamajor i Aiguafreda, al Vallès Oriental, que ja han arribat al 80%, d'altres, com la Pobla de Mafumet o la Pobla de Montornès, tots dos al Tarragonès, encara estan per sota del 15%, o Alpicat, Alguaire i Albatàrrec, tots tres al Segrià, per sota del 19%.

La directiva europea obliga els estats i, per tant, el seu incompliment pot arribar a suposar multes milionàries per als estats que la incompleixin. El que ningú s'atreveix a dir encara és com afectarà això els ciutadans. D'entrada, indirectament segur, ja que l'Estat haurà de fer front a unes multes i tindrà menys diners per gastar, però les multes es podrien traslladar a les comunitats autònomes o als municipis i aquests les podrien traslladar als veïns, tot i que sembla que la intenció dels ajuntaments és fer pagar menys a qui reculli millor.

LES XIFRES

50% és el percentatge dels residus que haurà de reciclar cada municipi l'any 2020 segons la directiva europea

33,71% és la mitjana de reciclatge dels municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona (dades del 2017)

38,61% és la mitjana de reciclatge del conjunt de Catalunya (dades del 2016)

Informació publicada al diari El Punt Avui. Dilluns, 11 de juny del 2018.

Més pressió per reduir els residus

La UE aprova un paquet legislatiu que obliga a accelerar amb el reciclatge i posa límits als abocadors

ELENA FREIXA Barcelona 18/04/2018

Europa passa de la teoria a l'acció. El ritme de consum dels recursos i la generació de residus que comporta són insostenibles i han de canviar. El camí del canvi va començar ahir al Parlament Europeu, amb l'aprovació definitiva d'un paquet de mesures legislatives orientades a l'economia circular, que ara els estats membres hauran de fer seves. La UE exigeix que el reciclatge faci un salt important —fins a doblar-se en el cas d'Espanya—, posa límits a les tones de residus que podran llançar-se als abocadors —no més del 10% del total de residus el 2035— i marca la fi dels vasos i productes o embalatges d'un sol ús en pocs anys.

Espanya té dos anys per fer la transposició de totes les mesures, que, en alguns casos, acabaran en mans dels governs de les comunitats autònomes, que tenen les competències en aquest àmbit. La futura llei de residus de Catalunya —interrompuda per l'aplicació del 155— serà la via amb la qual haurà de fer seus els objectius que marca Europa. "Caldrà una gran conscienciació als ajuntaments en les noves obligacions comunitàries", avisa el director de l'Agència Catalana de Residus, Josep Maria Tost. El responsable del programa de residus de l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB), Víctor Mitjans, afegeix que caldrà afrontar "canvis profunds i iniciatives legislatives exigents" per complir amb el full de ruta marcat.

Catalunya recicla avui el 38,5% de tots els residus que es generen i que gestionen els ajuntaments, però la dada està estancada des de fa set anys. L'objectiu fins ara era arribar al 50% el 2020, però amb les noves normes comunitàries la pressió creix: caldrà arribar a unes cotes de reciclatge del 55% el 2025 i augmentar-les encara més, fins al 65% del total el 2035. En el cas d'Espanya, el repte és encara més gran perquè el reciclatge està avui al 33,3% sobre el total de residus.

Les mesures són especialment estrictes amb els materials dels embalatges, que hauran de ser majoritàriament reciclables el 2025. També es fixen mínims per a cada material com per exemple que el 50% dels plàstics dels embalatges sigui reciclable (vegeu gràfic). Pel que fa a la fracció orgànica, que en algunes comunitats autònomes encara no es recull separadament, s'hi obligarà a partir del 2025. És la fracció més important pel que fa a quilos de residus generats a les llars.

La moda 'low cost', una fàbrica de multiplicar residus

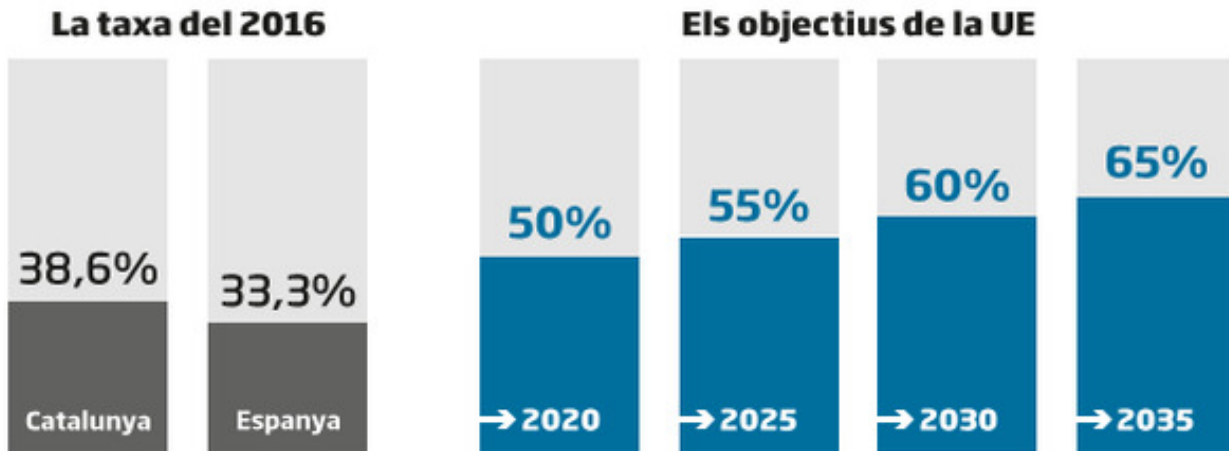
El mateix passarà amb el tèxtil, que s'haurà de recollir per separat. Les poques dades que avui es tenen del reciclatge de la roba, el calçat i altres teixits demostren que queda molt per fer: a l'àrea metropolitana de Barcelona amb prou feines es recupera l'11% de les 63.000 tones que es generen cada any. Segons la patronal espanyola Asirtex, cada persona es desfà d'entre 10 i 14 quilos de tèxtil a l'any.

L'eurodiputat Francesc Gambús va celebrar l'aprovació de les noves directives europees. Com a portaveu de l'informe sobre l'ecodisseny va defensar que l'economia circular és l'oportunitat per "rellançar el projecte europeu" creant llocs de treball i oferint "present i futur" a la societat. L'eurodiputada i ponent del paquet legislatiu Simona Bonafé va destacar que per primer cop "els estats

membres estaran obligats a seguir unes normes inequívocues" i va posar èmfasi en que les normes contribuïran a modificar el comportament de consumidors i empreses.

"L'economia circular no pot acabar sent una etiqueta buida com ha passat amb la sostenibilitat durant els últims 20 anys", va advertir Víctor Mitjans, l'expert de l'AMB.

NOUS OBJECTIUS DE RECICLATGE A LA UE

ALTRES OBJECTIUS A ASSOLIR

→ 2023 Fracció orgànica

Serà **obligatòria la recollida selectiva d'orgànica**. Aquests residus representen el 37% del total a Catalunya en termes de pes

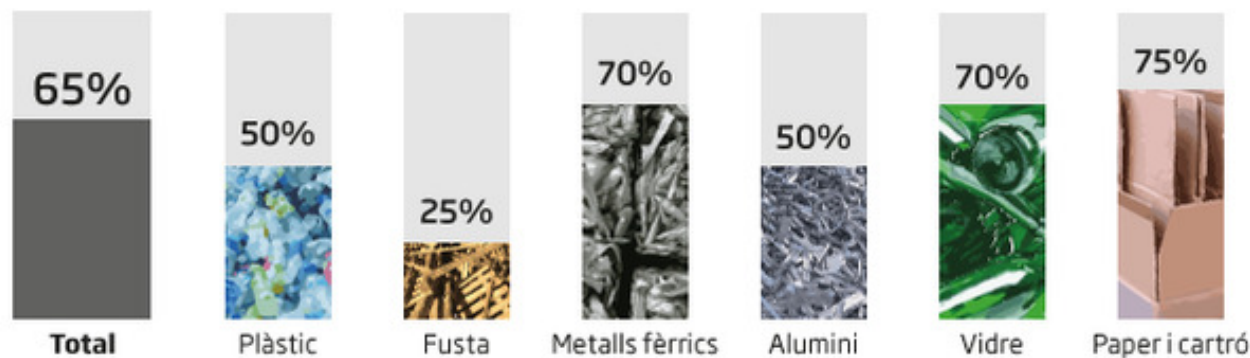
→ 2024 Piles i bateries

Els productors s'hauran de fer càrrec de la gestió del que posen al mercat. Un **sistema de dipòsit i retorn** serà obligatori

→ 2025 Reciclatge d'embalatges

Els materials amb què es fabriquen els embalatges hauran de ser **majoritàriament reciclables**. També s'estableix un reciclatge mínim **per a cada material en concret**

→ 2025 Tèxtils

Els teixits també s'hauran de recollir forçosament per separat. Avui només es recicla **l'11% dels residus tèxtils** generats a l'Àrea Metropolitana de Barcelona. També caldrà separar els residus domèstics considerats perillosos

→ 2035 Abocadors

Només **el 10% del total de residus** podran anar a parar a l'abocador, de manera que es potenciarà el reciclatge

→ ... Malbaratament alimentari

El 2019 es pactarà **el mètode per calcular el malbaratament alimentari** en cada estat membre, i es proposa reduir-lo un 30% per al 2025 i fins a un 50% per al 2050

La fiscalitat, pendent

Les entitats ecologistes van trobar a faltar ahir més concreció en les mesures que collin les empreses que no frenin la introducció de nous residus al mercat. “L’abocament de plàstics al mar és una urgència que no s’aborda amb mesures concretes”, va opinar Rosa Garcia, directora de la plataforma Rezero. En canvi, va valorar que la UE convidi a estudiar la implantació de sistemes com el de dipòsit i retorn d’envasos per fomentar la recuperació d’aquest plàstic —a Catalunya s’havia posat sobre la taula la discussió abans de l’aplicació del 155—. De fet, és una mesura que ja funciona en molts països europeus i l’últim que ha dit que l’aplicarà ha sigut el Regne Unit.

L’ecologista Mercè Girona, d’Ecologistes de Catalunya (CEPA), va opinar que cal atacar “més decididament” la generació de residus. Les tones que van a parar a abocadors i incineradores haurien de gravar-se “molt més”. Girona també va defensar que el sistema de responsabilitzar el productor del que posa al mercat cal estendre’l a més productes i no només a les piles i bateries, com ha aprovat la UE d’entrada.

El Gremi de Recuperació de Catalunya va destacar que el paquet de mesures és “ambiciós”. Va valorar que des del lobi europeu del qual formen part —EURIC— ha aconseguit introduir una nova manera de comptabilitzar les tones de material que realment es recicla. El sistema, fins ara no unificat entre països, implica que a Espanya “es comptabilitza el pes dels contenidors que entren a les plantes de residus municipals, els ecoparcs, incloent-hi gran part dels impropis”, és a dir, del material que en realitat no és aprofitable, va lamentar la directora del Gremi, Victòria Ferrer. Va defensar, d’altra banda, un futur sistema de dipòsit i retorn en el cas dels envasos, per fer créixer la qualitat del material que es recull per reciclar.

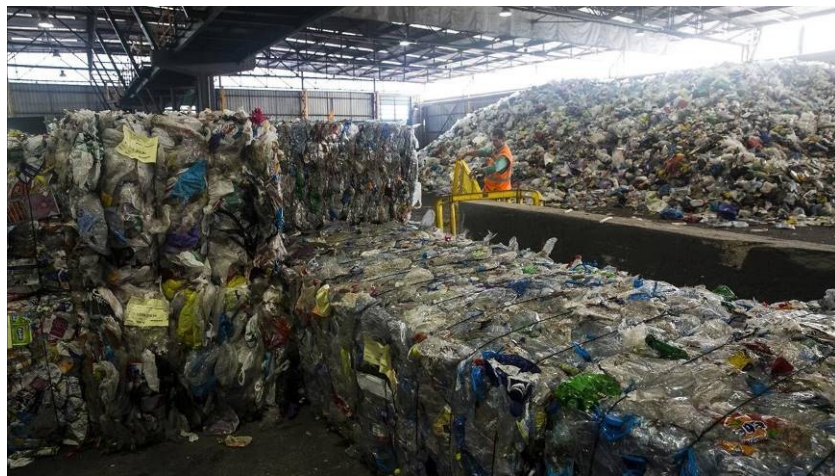
Informació publicada al diari Ara. Dimecres, 18 d’abril del 2018.

El Parlament europeu impulsa el final dels abocadors

La Cambra aprova aquest dimecres limitar al 10% els residus municipals que acaben en dipòsits d’escombraries el 2035

Els estats hauran d’augmentar el reciclatge fins almenys el 65% i apostar per la reducció i la reutilització

Antonio Madridejos / Silvia Martinez - Barcelona / Brussel·les - Dimarts, 17/04/2018

JOAN PUIG

Usar i tirar s’ha acabat. Almenys aquesta és la intenció de la Unió Europea amb el nou paquet legislatiu sobre economia circular que entra avui en la seva recta final. Cada any es produeixen a Europa més de 2.500 milions de tones de residus, unes cinc tones per habitant, i el gruix acaba la seva existència en abocadors o incineradores. La nova estratègia, negociada entre el Consell i l’Eurocambra, pretén capgirar la situació amb objectius de reciclatge més ambiciosos i també amb incentius per a la prevenció i la reutilització.

Entre altres aspectes, el 2035 els països membres no podran dipositar en abocadors més del 10% dels residus municipals generats, enfront de l’actual 47%, mentre que la taxa de reciclatge total el mateix any haurà de ser del 65%, molt lluny del 36% del 2014. «Si Europa té el poder que es compleixi, l’acord suposarà un canvi estratègic brutal en la gestió dels residus i també un canvi radical en els hàbits socials», sentència Miquel Roset, director de Retorna, fundació que aposta pel sistema de retorn per tractar els residus.

El camí recorregut des de fa dues dècades ha sigut important. El 1995, el 65% dels residus europeus acabaven la seva vida als abocadors, un sistema que pot tenir un perillós impacte tant al subsol com als aqüífers. Per a l’any 2000, aquest percentatge s’havia reduït al 55%, amb nivells de reciclatge del 20%. Tres lustres més tard, la situació ha millorat encara més i hi ha països, com Bèlgica i Eslovènia, en què només se sepulsen el 8% i el 9% de les escombraries municipals, respectivament. No obstant, en molts altres, inclosos Suècia, Finlàndia, Bulgària i Grècia, el percentatge se situa per sobre del 60%. Espanya està en el 47%, respecte a la mitjana europea.

El nou paquet de propostes legislatives pretén capgirar aquesta situació. En el centre del pla se situa aconseguir que per al 2025 el 55% dels residus municipals siguin reciclats o reutilitzats, el 60% per al 2030 i el 65% per al 2035 (amb excepcions per a una desena de països), respecte al 44% de l’actualitat o el 31% del 2004. La incineració o valorització energètica, que actualment s’utilitza per eliminar el 6% dels residus europeus (13% a Espanya), no s’incentiva com a alternativa de futur, encara que tampoc s’esmenten objectius per eliminar-la.

És clar que no es tracta només de reciclar, sinó de reduir. La Unió Europea recorda que cada europeu consumeix anualment una mitjana de 14 tones de matèries primeres, un disbarat ambiental perquè els recursos terrestres no són finits i, a més a més, també són una sagnia econòmica perquè molts, com la majoria dels hidrocarburs, els metalls i altres elements estratègics com el fòsfor i el liti,

s'han de comprar a l'estranger. La millora en l'eficiència dels recursos en tota la cadena de valor reduirà les necessitats de proveïment de materials entre el 17% i el 24% el 2030, confia la Unió Europea.

ECODISSENY

«La indústria haurà de canviar», sentència Josep Maria Tost, director de l'Agència de Residus de Catalunya (ARC), que recorda que per aconseguir els objectius també «serà necessari substituir plàstics i optar per elements més reciclables». Així mateix, s'haurà d'avançar en mesures d'ecodisseny –és a dir, utilitzar menys materials per a un mateix producte– i «en possibles temes de reutilització d'envasos». En la mateixa línia es pronuncia un dels ponents del text, Francesc Gambús, eurodiputat per l'antiga Unió Democràtica de Catalunya i ara adscrit com a independent al Grup Popular Europeu. «S'incideix en la importància de fabricar productes que després puguin ser fàcilment reciclats».

Rosa García, directora de Rezero, fundació per a la prevenció de residus, es mostra satisfeta de la reforma legislativa, però lamenta que «faltin més mesures per incentivar la reducció en origen, de la mateixa manera que molts països ja s'han posat les piles amb les bosses de plàstic». Ara hi ha, a més a més, diu, un «sobreenvasat de molts productes, amb safates i malles». Per la seva part, Roset, de Retorna, es mostra «satisfet perquè des d'Europa veuen que el dipòsit és el millor sistema».

El text, validat pels 28 ambaixadors permanents de la Unió Europea a finals del mes de febrer passat i al qual ha de donar el seu aval avui mateix l'Eurocambra, també inclou objectius concrets per a diferents tipus de materials i envasos. Per exemple, per a l'1 de gener del 2025 els governs hauran d'oferir als ciutadans mètodes de recollida separats per als tèxtils i els residus perillosos procedents de les llars i garantir que els residus biodegradables es recol·lecten de forma separada a partir de l'any 2024.

Després de l'aprovació parlamentària començaran les negociacions amb el Consell i la Comissió Europea per al seu vistiplau definitiu. Després, és clar, la normativa haurà de ser traslladada a les respectives legislacions nacionals. El procés es pot prolongar durant dos anys.

LES CLAUS

Pagar per no reciclar

La directiva s'obre a aplicar càrrecs a qui no recicli o ho faci incorrectament. És pagar per generar. Iniciatives molt avançades, amb sistema porta a porta i xips, funcionen amb èxit a Suïssa, Àustria, Bèlgica, Alemanya i Itàlia, recorda Josep Maria Tost (ARC): «A Catalunya estem estancats en el 40% de reciclatge i la fiscalitat podria ajudar a millorar».

El llast de l'orgànica

Com ressalta Rosa Garcí (Rezero), el nou text estableix que tots els europeus hauran de tenir accés a un sistema de recollida per a matèria orgànica (restes de menjar). Encara que des de fa anys els contenidors marrons formen part del paisatge a Catalunya, Navarra i Euskadi, en altres comunitats fins i tot no estan disponibles. Madrid els va estrenar el novembre passat.

Enfront del malbaratament alimentari

El text advoca per reduir el 50% en els residus d'aliments per al 2030 (avui s'estimen en 180 kg per càpita a l'any) i recorda que les diferents administracions tenen l'obligació de frenar aquest malbaratament. Tenint en compte que la matèria orgànica suposa en pes un terç de les escombraries (36% a Catalunya), «millorar en aquest terreny té un gran impacte», diu Tost.

Ocupació, estalvi i medi ambient

El reciclatge, la reutilització i altres mesures incloses en el paquet podrien generar 130.000 nous llocs de treball i reduir les emissions de gasos d'efecte hivernacle entre el 2% i el 4%. «El text impulsa a la reindustrialització i el creixement econòmic amb la lluita contra el canvi climàtic i la conservació del medi ambient», diu l'eurodiputat Francesc Gambús.

Els edificis, en una segona fase

Al marge del capítol dedicat als residus, Gambús recorda que el paquet d'economia circular aprovarà en uns mesos directives que abordaran l'eficiència energètica en edificis, la lluita contra l'obsolescència programada i una estratègia de plàstics [incloent-hi la reutilització], així com altres per als fertilitzants i la recuperació d'aigües.

Informació publicada a El Periódico. Dimarts, 17 d'abril del 2018.

Recull de premsa

Febrer del 2019

119. Objectius del reciclatge de residus sòlids urbans per al 2020

